

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут харчових технологій, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Г. П. Скляр
(підпис)

12 травня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	«Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)»
освітня програма/ спеціалізація	«Туризм» <i>(назва)</i>
спеціальність	242 Туризм <i>(код, назва спеціальності)</i>
галузь знань	24 Сфера обслуговування <i>(код, назва галузі знань)</i>
ступінь вищої освіти	молодший бакалавр <i>(молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії)</i>

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри туристичного та готельного бізнесу
Протокол засідання кафедри від 12 травня 2021 р., № 12

Укладач програми:

Карпенко Ю. В., к. е. н., доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми спеціальності «Туризм»
ступеня молодший бакалавр

П. В. Шуканов

(підпис)

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2 Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	6
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	8
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів	12
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	15
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни.....	16

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)»

Місце в структурно-логічній схемі підготовки – після вивчення навчальних дисциплін: – Організація туризму (Основи туризмознавства); – Географія туризму. Рекреаційні комплекси світу.
Мова викладання – українська
Статус дисципліни – обов'язкова
Кількість кредитів за ЄКТС - 3.
Курс/семестр вивчення – 1/2
Денна форма навчання:
Кількість годин: – загальна кількість: 90.
- лекції: 16
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 20
- самостійна робота: 54
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): екзамен
Заочна форма навчання:
Кількість годин: – загальна кількість: 90.
- лекції: - 4.
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: - 6.
- самостійна робота: - 80
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): екзамен

Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Метою навчальної дисципліни є набуття майбутніми фахівцями теоретичних знань і практичних навичок, що дадуть їм змогу самостійно організувати й планувати екскурсійну та музейну діяльність; розробляти й проводити екскурсії; здійснювати екскурсійне обслуговування.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти студент
<ul style="list-style-type: none"> • знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук (ПР02); • застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів (ПР05); • розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт (ПР06); організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки (ПР08); • застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг (ПР11). 	<ul style="list-style-type: none"> • здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (K06); • навички використання інформаційних та комунікаційних технологій (K07); • навички міжособистісної взаємодії (K11); • здатність планувати та управляти часом (K12); • здатність працювати в команді та автономно (K13); • знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності (K14); • здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій (K16); • розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (K19); • здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організувати споживання туристичного продукту (K20); • здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал (K22).

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні основи екскурсійної справи та організаційні вимоги до проведення екскурсій

Тема 1. Екскурсознавство та екскурсійна теорія

Екскурсознавство – основа організації екскурсійної діяльності. Види екскурсійних послуг. Екскурсія, її сутність, ознаки і функції. Екскурсійний процес і екскурсійний метод. Поняття та види екскурсійних послуг туристських підприємств. Організація надання екскурсійних послуг на туристсько-екскурсійних підприємствах.

Тема 2. Класифікація екскурсій

Класифікація екскурсій змістом. Хронологічні рамки екскурсії. Об'єкти пізнання в екскурсії. Дотримання правил поведінки під час екскурсії.

Класифікація екскурсій за іншими ознаками (за складом учасників; за місцем проведення; за способом пересування; за формою проведення).

Тема 3. Методика підготовки, методичні прийоми та техніка проведення екскурсій

Організація та зміст процесу розробки нової екскурсії. Технологічні етапи створення нової екскурсії. Опанування інноваційного екскурсійного продукту.

Методичні прийоми проведення екскурсій. Техніка ведення екскурсії. Сутність і класифікація методичних прийомів. Показ в екскурсії. Характерні особливості екскурсійного показу. Методичні прийоми показу. Розповідь в екскурсії. Методичні прийоми розповіді. Особливі методичні прийоми проведення екскурсій. Системна взаємодія елементів і компонентів екскурсійного процесу.

Тема 4. Професійна майстерність екскурсовода

Зміст роботи екскурсовода. Опанування екскурсоводом методичних прийомів. Дотримання техніки проведення екскурсій. Професійна спеціалізація екскурсоводів. Професійні вимоги до екскурсовода. Підготовка екскурсовода.

Ораторське мистецтво екскурсовода. Комунікаційна майстерність екскурсовода. Специфіка роботи екскурсовода з іноземними туристами.

Модуль 2. Диференціація екскурсійного обслуговування та основи музеєзнавства

Тема 5. Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування

Сутність та принципи диференційованого підходу.

Особливості проведення різних видів екскурсій. Міська оглядова екскурсія.

Історичні екскурсії. Екскурсії на військово-історичні теми. Екскурсії на архітектурно-містобудівні теми. Літературні екскурсії. Мистецтвознавчі екскурсії. Природознавчі екскурсії. Виробничі екскурсії. Особливості проведення екскурсій в музеях. Краєзнавчі екскурсії. Заміські екскурсії. Релігійні екскурсії.

Тема 6. Інновації в екскурсійному бізнесі

Сутність інновацій в екскурсійній діяльності. Види інновацій в екскурсійній сфері зазвичай. Критерії типізації інновацій в екскурсійному бізнесі.

Технологічні інновації в екскурсійному бізнесі. Доповнена (додаткова) туристська реальність (Augment reality, екскурсійні AR-тури). Віртуальні екскурсійні тури (VR-тури). Гейміфіковані продукти в екскурсійних DESTINATION. Трансмедійний сторітеллінг в туристично-екскурсійній діяльності.

Матеріально-технічні інновації в екскурсійному бізнесі. Аудіогід. Програмний аудіогід. QR-кодування в екскурсійній діяльності. Інформаційні технології в музеях.

Продуктові інновації в екскурсійному бізнесі. Експедиційний екскурсійний туризм. Пенітенціарний (тюремний) екскурсійний туризм. Субмаріновий (підводний) екскурсійний туризм. Рудеральний екскурсійний туризм. «Похмурий» екскурсійний туризм (танатурізм або некротурізм). Атомний екскурсійний туризм. Літературний екскурсійний туризм.

Маркетингові та організаційно-управлінські інновації в екскурсійному бізнесі.

Тема 7. Основи музеєзнавства та особливості проведення екскурсій в музеях

Поняття «музей». Музейний предмет і його властивості. Конкретні ознаки музейних предметів. Музейна цінність, значення, музеєнальність предмета. Соціальні функції музею. Музейна комунікація. Класифікація музеїв. Наука, історична, художня (естетична) моральна цінність. Державна музейна мережа та її сучасний стан. Місце музеєзнавства у системі наук.

Організація науково-дослідницької роботи в музеї. Музеєзнавчі дослідження. Розробка наукової концепції музею. Дослідження в області комплектування фондів. Дослідження в області зберігання й охорони музейних фондів. Дослідження в області музейної комунікації. Музейна педагогіка і соціологія.

Поняття «фонди музею». Наукова організація музейних фондів: склад фондів, їх структура. Науково-фондова робота.

Музейна експозиція. Методи побудови експозицій. Основні форми культурно-освітньої діяльності.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<i>Модуль 1. Теоретичні основи екскурсійної справи та організаційні вимоги до проведення екскурсій</i>					
Тема 1. Екскурсознавство та екскурсійна теорія. 1.1 Екскурсознавство – основа організації екскурсійної діяльності. 1.2 Види екскурсійних послуг. 1.3 Організація надання екскурсійних послуг на туристсько-екскурсійних підприємствах.	2	Тема 1. Екскурсознавство та екскурсійна теорія. 1.1 Екскурсія, її сутність, ознаки і функції. 1.2 Екскурсійний процес і екскурсійний метод. 1.3 Поняття та види екскурсійних послуг туристських підприємств.	2	Підготувати реферат на тему «Діяльність туристсько-екскурсійних підприємств на регіональному ринку екскурсійних послуг».	6
Тема 2. Класифікація екскурсій. 2.1. Сутність екскурсії та їх класифікація. 2.2 Екскурсійний процес і екскурсійний метод 2.3 Особливі елементи екскурсійної діяльності.	2	Тема 2. Класифікація екскурсій. 2.1 Класифікація екскурсій. 2.2 Хронологічні рамки екскурсії. 2.3 Об'єкти пізнання в екскурсії. 2.4 Дотримання правил поведінки під час екскурсії.	2	Підготувати доповіді на теми: «Диференціація таймінгу екскурсії», «Неймінг» екскурсійних продуктів як ключовий засіб маркетингу».	8
Тема 3. Методика підготовки, методичні прийоми та техніка проведення екскурсій.	4	Тема 3. Методика підготовки, методичні прийоми та техніка проведення екскурсій.	4	Сформувати «портфель екскурсовода» та обґрунтувати доречність включених до нього	8

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<p>3.1 Організація та зміст процесу розробки нової екскурсії. 3.2 Технологічні етапи створення нової екскурсії. 3.3 Методичні прийоми проведення екскурсій. 3.4 Техніка ведення екскурсії.</p>		<p>3.1 Організація та зміст процесу розробки нової екскурсії. 3.2 Технологічні етапи створення нової екскурсії. 3.3 Методичні прийоми проведення екскурсій. 3.4 Техніка ведення екскурсії.</p>		<p>складових (перелік об'єктів екскурсії надається викладачем). Підготувати індивідуальний текст екскурсії (контрольний текст надається викладачем). Підготувати доповіді на теми: «Трансформація розповіді у зорові образи»; «Показ, як реалізація принципу наочності».</p>	
<p>Тема 4. Професійна майстерність екскурсовода. 4.1 Професійні вимоги до екскурсовода. 4.2 Підготовка екскурсовода. 4.3 Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування. 4.4 Особливості проведення різних видів екскурсій.</p>	2	<p>Тема 4. Професійна майстерність екскурсовода. 4.1 Зміст роботи екскурсовода. 4.2 Дотримання техніки проведення екскурсій. 4.3 Професійна спеціалізація екскурсоводів. 4.4 Підготовка екскурсовода. 4.5 Ораторське мистецтво екскурсовода. 4.6 Комунікаційна майстерність екскурсовода. 4.7 Специфіка роботи екскурсовода з іноземними</p>	4	<p>Підготувати доповіді на теми: «Культура поведінки екскурсовода, шляхи її формування»; «Мовний етикет: його вимоги та правила». Пройти навчальний онлайн-курс Академії НТОУ «Туристичні гіді» і отримати сертифікат (https://prometheus.org.ua/).</p>	8

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
		туристами.			
<i>Модуль 2. Диференціація екскурсійного обслуговування та основи музеєзнавства</i>					
Тема 5. Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування. 5.1 Сутність та принципи диференційованого підходу. 5.2 Особливості проведення різних видів екскурсій.	2	Тема 5. Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування. 5.1 Сутність та принципи диференційованого підходу. 5.2 Особливості проведення різних видів екскурсій.	2	На основі наданого викладачем контрольного тексту екскурсії для туристів підготувати контрольний текст для місцевого населення.	8
Тема 6. Інновації в екскурсійному бізнесі. 6.1 Сутність інновацій в екскурсійній діяльності. 6.2 Технологічні інновації в екскурсійному бізнесі. 6.3 Матеріально-технічні інновації в екскурсійному бізнесі. 6.4 Продуктові інновації в екскурсійному бізнесі. 6.5 Маркетингові та організаційно-управлінські інновації в екскурсійному бізнесі.	2	Тема 6. Інновації в екскурсійному бізнесі. 6.1 Сутність інновацій в екскурсійній діяльності. 6.2 Технологічні інновації в екскурсійному бізнесі. 6.3 Матеріально-технічні інновації в екскурсійному бізнесі. 6.4 Продуктові інновації в екскурсійному бізнесі.	2	Підготувати доповіді на теми «Технологічні інновації в екскурсійному бізнесі України»; «Світовий досвід впровадження технологічних інновацій в екскурсійному бізнесі».	8
Тема 7 Основи музеєзнавства та особливості проведення екскурсій в музеях. 7.1 Теорія і практика музейної	2	Тема 7. Музейна справа, науково-фондова та експозиційна робота музеїв. 7.1 Інноваційні музейні заклади	4	Підготувати доповідь на тему «Специфіка роботи в музеях з різними віковими групами».	8

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<p>справи. Музей як соціокультурний інститут. 7.2 Культурно-освітня діяльність музеїв. 7.3 Науково-фондова робота музеїв. 7.4 Експозиційна робота музеїв. 7.5 Специфіка підготовки і проведення музейних екскурсій</p>		<p>та застосування новітніх технологій у діяльності музеїв. 7.2 Специфіка підготовки і проведення музейних екскурсій</p>		<p>Підготувати реферати на теми: «Науково-дослідна та науково-просвітницька робота музею (на вибір)»; «Музейні скарби України»; «Музейні скарби Полтавщини» (один-два предмети на вибір).</p>	

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Назва модулю, теми	Вид навчальної роботи					Кількість балів
	відвідування занять	захист домашнього завдання	обговорення матеріалу занять	виконання навчальних завдань	завдання самостійної роботи	
<i>Модуль 1. Теоретичні основи екскурсійної справи та організаційні вимоги до проведення екскурсій</i>						
Тема 1. Екскурсознавство та екскурсійна теорія	2	1	1	1	2	7
Тема 2. Класифікація екскурсій	2	1	1	1	2	7
Тема 3. Методика підготовки, методичні прийоми та техніка проведення екскурсій	2	1	1	1	2	7
Тема 4. Професійна майстерність екскурсовода	2	1	1	1	2	7
Поточний контроль						5
<i>Модуль 2. Диференціація екскурсійного обслуговування та основи музеєзнавства</i>						
Тема 5. Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування	2	1	1	1	2	7
Тема 6. Інновації в екскурсійному бізнесі	2	1	1	1	2	7
Тема 7. Музейна справа, науково-фондова та експозиційна робота музеїв	2	1	1	1	3	8
Поточний контроль						5
Підсумковий контроль	Екзамен					40
Разом						100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Бабарицька В. К. Екскурсознавство і музеєзнавство : навч. посіб. / В. К. Бабарицька, А. Я. Короткова, О. Ю. Малиновська. – Київ : Альтерпрес, 2007. – 464 с.
2. Виноградова О. В. Основи музеєзнавства: навч. посіб. / О. В. Виноградова, В. Г. Дарчук. – Львів: Магнолія 2006, 2012. – 185 с.
3. Галасюк С. С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навч. посіб. / С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов. – Київ : Центр учб. л-ри, 2016. – 178 с.
4. Кіптенко В. К. Організація екскурсійних послуг : підручник / В. К. Кіптенко, О. Ю. Малиновська. – Херсон : Олді-плюс, 2018. – 518 с.
5. Король О. Д. Організація екскурсійних послуг у туризмі : навч.-метод. посібник / О. Д. Король. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2016. – 144 с.
6. Литовченко І. В. Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності) : навч.-метод. посібник / І. В. Литовченко. – Полтава : ПУЕТ, 2017. – 48 с.
7. Нездоймінов С. Г. Організація екскурсійних послуг: навчально-методичний посібник / С. Г. Нездоймінов. – Одеса : Астропринт, 2011. – 216 с.
8. Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності) : навч.-метод. посібник / І. В. Литовченко. – Полтава : ПУЕТ, 2017. – 48 с.
9. Салата О. О. Основи музеєзнавства: навчально-методичний посібник / О. О. Салата – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 164 с.

Додаткові

10. Екскурсійні компанії / Ю. О. Карягін [та ін.] // Маркетинг турпродукту : підручник для студ. ВНЗ; Нац. акад. наук України, Рада із вивч. продукт. Сил України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Європ. ун-т ; за заг. ред. Г. Б. Муніна, О. О. Гаці. – Київ, 2009. – С. 201-203.
11. Кифяк В. Ф. Класифікація екскурсій та організація їх підготовки і проведення // Організація туризму : навч. посіб. / В. Ф. Кифяк. – Чернівці, 2011. – С. 88-95.
12. Науменко Г. П. Екскурсологія / Г. П. Науменко, В. А. Зінченко // Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму : монографія / кер. проекту: В. С. Пазенок, В. К. Федорченко ; [авт.: В. К. Федорченко та ін.]. – Київ : Академія, 2013. – С. 253-262.
13. Пангелов Б. П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей : навч. посіб. / Б. П. Пангелов. – К. : Академвидав, 2010. – 248 с.
14. Покоłodна М. М. Організація екскурсійної діяльності : підручник / М. М. Покоłodна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 180 с.
15. Савина Н. В. Экскурсоведение : учебное пособие / Н. В. Савина. – Минск :

БГЭУ, 2009. – 256 с.

16. Сокол Т. Г. Екскурсовод і гід-перекладач / Т. Г. Сокол // Основи туристичної діяльності : підручник; за заг. ред. В. Ф. Орлова. – Київ : Грамота, 2006. – С. 121-122.

17. Сокол Т. Г. Основи екскурсоведства / Т. Г. Сокол // Основи туристичної діяльності : підручник; за заг. ред. В. Ф. Орлова. – Київ : Грамота, 2006. – С. 169-186.

18. Федорченко В. К. Історія екскурсійної діяльності в Україні : навч. посіб. / В. К. Федорченко, О. М. Костюкова, Т. А. Дьорова, М. М. Олексійко. – Київ : Кондор, 2010. – 164 с.

19. Экскурсионное обслуживание / А. П. Дурович // Организация туризма : учеб. пособие [и др.]. – Минск, 2003. – С. 271-292.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів – відсутнє.

3. Дистанційний курс «Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)», який розміщено у програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ (<https://el.puet.edu.ua/>).